

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. М. І. ПИРОГОВА

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказом ректора ЗВО

ВНМУ ім. М.І. Пирогова № 95

від «29» 05 2026 року

Вікторія ПЕТРУШЕНКО

ПОЛОЖЕННЯ

про організацію виробничої практики здобувачів вищої освіти
освітньо-наукової програми “Менеджмент організації та основи
проектної діяльності у сфері громадського здоров’я” другого
(магістерського) рівня вищої освіти
для очної та заочної форм навчання

Положення розглянуто та затверджено на
засіданні Вченої ради

Вінницького національного медичного
університету ім. М. І. Пирогова

Протокол № 11 від 28 05 2026 року

Вінниця 2026

ВСТУП

У системі здійснення ефективної підготовки кадрових ресурсів для сфери громадського здоров'я держави надзвичайно важливу роль має бути відведено для проведення практичної підготовки фахівців на підставі проходження виробничої практики, котра є невід'ємним обов'язковим компонентом освітньо-наукової програми “Менеджмент організації та основи проєктної діяльності у сфері громадського здоров'я” та навчального плану підготовки магістрів. Отже, ураховуючи своє основне призначення **виробнича практика** становить надто вагомий фундаментальний елемент у підготовці майбутнього фахівця громадського здоров'я. Саме завдяки їй ґрунтовні теоретичні знання трансформуються у конкурентоспроможні якості, які є найзначущими, навіть, вирішальними передумовами щодо формування необхідних загальних та фахових компетентностей майбутніх магістрів.

Положення щодо проведення виробничої практики, її проходження, підготовки та захисту звітів за її результатами розроблено відповідно до чинних документів Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України, а також Національного агентства з забезпечення якості вищої освіти України. Саме тому виробничу практику здобувачів освіти спрямовано на закріплення теоретичних знань, отриманих у ході вивчення навчальних дисциплін, накопичення практичного досвіду від час проведення практичних занять, сприяння формуванню особистісно значущих умінь і навичок майбутніх фахівців громадського здоров'я, котрі, власне, характеризують професійне спрямування магістерської програми підготовки фахівців громадського здоров'я.

В ході проведення виробничої практики її організаторам слід керуватися основоположними документами чинного законодавства України, передусім, Законом України “Про вищу освіту”, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України та Міністерства охорони здоров'я України, насамперед, наказом Міністерства охорони здоров'я України “Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України” № 93 від 08.04.1993 р. (зі змінами); освітньо-науковою програмою “Менеджмент організації та основи проєктної діяльності у сфері громадського здоров'я”, навчальним планом, робочою програмою, Положенням про проведення практики студентів Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Необхідно відзначити і той факт, що виробнича практика має зосереджуватися на активній участі здобувачів вищої освіти у різних формах діяльності фахівців громадського здоров'я, епідеміологів, статистиків,

гігієністів, бактеріологів, вірусологів тощо; у проведенні епідеміологічних, мікробіологічних, санітарно-гігієнічних, медико-статистичних досліджень; у порівнянні результатів проведених досліджень із сталими знаннями; в експертній, проектній, організаційно-управлінській діяльності тощо.

Разом з тим виробнича практика має сприяти і формуванню у здобувачів вищої освіти необхідних комунікативних навичок, а також необхідних навичок роботи в колективі як керівником, так і виконавцем окремих заходів у галузі громадського здоров'я, використанню різних моделей поведінки, розумінню і врахуванню інтересів зацікавлених сторін, визначенню і вибору пріоритетів у професійній діяльності, розробці обґрунтованих альтернатив, реагуванню у відповідь на виклики і загрози для здоров'я населення, котрі виникають.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Розглядаючи загальні положення щодо організації виробничої практики слід відзначити наступні пріоритетні критерії:

Проходження практики здобувачами вищої освіти за спеціальністю “Менеджмент організації та основи проектної діяльності у сфері громадського здоров'я” є невід’ємною складовою їх ефективної підготовки згідно із вимогами галузевих стандартів вищої освіти. Саме тому слід відзначити, що вона спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачами вищої освіти за час навчання, набуття й удосконалення практичних навичок та умінь за спеціальністю “Менеджмент організації та основи проектної діяльності у сфері громадського здоров'я”.

Виробнича практика для здобувачів вищої освіти за фахом “Менеджмент організації та основи проектної діяльності у сфері громадського здоров'я” другого (магістерського) рівня вищої освіти є **одним з важливих інструментів розвитку логічного творчого мислення; ознайомлення з практичним застосуванням методів та моделей оцінок стану здоров'я населення; промоції здоров'я і профілактики захворювань; зміцнення здоров'я та вивчення впливу на його стан різних детермінант охорони здоров'я, включаючи захист від фізичних, хімічних, біологічних, радіаційних та інших загроз; здійснення епідеміологічного нагляду за здоров'ям і благополуччям населення; інтерпретації результатів епідеміологічних досліджень; моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, програм та політик в галузі громадського здоров'я; економіки та менеджменту в охороні здоров'я; розробки, організації та реалізації стратегій, політик та інтервенцій громадського здоров'я, необхідних для здійснення професійної діяльності.**

Основним організаційно-методичним документом, який регламентує

діяльність студентів і керівників практики, є **програма практичної підготовки**, яка містить наступні розділи: мета і завдання практики; організація проведення практики; зміст практики; форму звіту щодо проходження практики; форми та методи контролю.

Головною метою виробничої практики є формування та розвиток професійних компетентностей здобувачів вищої освіти, набуття ними вмінь застосовувати отримані теоретичні знання в професійній діяльності, набуття практичного досвіду, оволодіння сучасними методами, формами організації праці, технологіями в галузі громадського здоров'я.

Саме тому **основними завданнями проведення виробничої практики** необхідно вважати:

- оволодіння професійними компетентностями у сфері громадського здоров'я;
- систематизацію та поглиблення знань і вмінь загальної та професійної підготовки;
- оволодіння та закріплення практичних навичок роботи у сфері громадського здоров'я;
- вироблення навичок ефективно вирішувати конкретні завдання, які пов'язані з майбутньою професійною діяльністю;
- вимірювання та прогнозування тенденцій здоров'я населення;
- обґрунтування планів розвитку охорони здоров'я та проведення оцінки їх ефективності;
- підготовку даних для аналізу та організації відповідних досліджень;
- визначення екологічних, соціально-економічних і медичних детермінант здоров'я;
- розвиток організаційних і комунікативних здібностей та готовності до виконання своїх фахових обов'язків;
- розвиток здатності використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових актів України та рекомендацій міжнародних організацій.

Виробнича практика забезпечує безперервність і послідовність одержання необхідного обсягу теоретичних знань та практичних навичок, що відповідають освітньому ступеню магістра спеціальності “Менеджмент організації та основи проєктної діяльності у сфері громадського здоров'я”.

БАЗИ ПРАКТИКИ

Практика проводиться в державних установах та закладах **Міністерства охорони здоров'я України**, що відповідають меті практики, передусім на базі структурного підрозділу **Вінницького національного**

медичного університету ім. М.І. Пирогова його університетської клініки і Центрів контролю та профілактики хвороб, а також інших навчальних і навчально-практичних закладів дотичного профілю. Визначення баз практики здійснюється керівництвом закладу вищої освіти з огляду на спроможності установ і закладів забезпечити виконання програми практики. З підприємствами, установами та організаціями незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, які визначено базами практики, заклад вищої освіти укладає договір про проведення практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Тривалість дії договорів погоджується договірними сторонами. Керівники баз практики зобов'язані забезпечити створення належних умов для проходження практики студентами, дотримання правил і норм охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії, відповідно до чинного законодавства. Розподіл здобувачів за об'єктами практики здійснюється керівником практики та затверджується наказом керівника закладу вищої освіти.

Здобувачі можуть самостійно, за погодженням з керівництвом закладу вищої освіти, підбирати для себе базу практики і запропонувати її для використання. Здобувачі вищої освіти, які поєднують навчання з роботою, можуть проходити практичну підготовку шляхом навчання на робочому місці у процесі виконання посадових обов'язків, якщо це не суперечить основним засадам виконання програми практики.

Здобувачі, які самостійно визначилися з базою проходження практики, подають до випускової кафедри інформацію про базу проходження практики (найменування центру контролю і профілактики хвороб, закладу охорони здоров'я, органу державної влади, тощо).

У випадку, якщо база практики вимагає направлення від Університету щодо конкретного студента, Університет надає таке направлення у відповідь на запит (у довільній формі) від бази практики.

Для допуску на проходження практики на базах студентам проводиться інструктаж з охорони праці, ознайомлення з правилами внутрішнього трудового розпорядку баз. В особливих випадках робота протягом виробничої практики може бути виконана дистанційно за допомогою платформ on-line навчання: Microsoft Teams, Google Meet, Zoom тощо.

ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

Виробничу практику проводять відповідно до графіку начального процесу. **Безпосереднє навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечують відповідні кафедри закладу вищої освіти та навчально-науковий Інститут громадського здоров'я, біології,**

контролю та профілактики хвороб Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова. Відповідальність за проведення практики покладається на завідувачів кафедр та завідувача відділу виробничої практики закладу вищої освіти. **Безпосереднє керівництво виробничою практикою здійснюються в індивідуальному порядку** призначеними викладачами кафедр закладу вищої освіти та керівником від підприємства, установи або організації, на базі яких організовано проходження практики.

Керівництво практикантами на робочих місцях покладається на осіб, які здійснюють фахову роботу у відповідній установі, закладі. Керівник від бази практики призначається наказом адміністрації установи і персонально відповідає за організацію та проведення практики відповідно до календарного графіка.

Керівник практики від закладу вищої освіти не пізніше ніж за один тиждень до початку практики проводить інструктаж і забезпечує практикантів програмою практики та іншою необхідною документацією, здійснює контроль за виконанням програми шляхом перевірки звітів, присутній під час захисту практики. Керівник практики від підприємства забезпечує умови безпечної праці на робочому місці, проводить обов'язковий інструктаж з охорони праці, знайомить з правилами зовнішнього розпорядку, створює необхідні умови для виконання здобувачами програми практики, вирішує питання доступу до користування документами, надає необхідні консультації.

Керівник від бази практики контролює виконання програм практики, додержання практикантами трудової дисципліни і правил внутрішнього розпорядку, надання практикантам права користування бібліотекою, економічною, технічною та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики, з урахуванням політик конфіденційності установи, закладу, підписує звіт про проходження виробничої практики. За наявності підстав керівник від бази практики може ініціювати відсторонення здобувача від практики.

Організація виробничої практики передбачає розробку робочої програми виробничої практики і силабусу для студентів університету; визначення баз практики; визначення кафедр для проведення практики; визначення кафедрами керівників практики; розподіл студентів за базами практики; укладання договорів між університетом та керівниками баз та підготовку проекту і підписання відповідного наказу; підготовку супровідної інформації базовому підприємству щодо обсягів, напрямів, строків практичної підготовки студентів; підготовку форм звітної документації за

результатами проведення практики.

Під час проходження практики здобувачі освіти зобов'язані:

- не пізніше ніж за один тиждень до початку практики одержати від керівника, який призначений, консультації щодо оформлення всіх необхідних документів та своєчасно прибути на базу проходження практики;
- у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою практики і вказівками її керівників;
- вивчати та суворо додержуватися правил охорони праці та техніки безпеки, техніки і правил пожежної безпеки, внутрішнього розпорядку;
- своєчасно повідомляти керівника від кафедри про виникнення труднощів з виконанням програми практики;
- зібрати та проаналізувати матеріал, необхідний для виконання програми практики;
- згідно з вимогами скласти звіт про виконання програми практики і захистити його перед комісією у визначений термін.

ЗМІСТ І ПРОГРАМА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Обсяги та терміни проведення практичної підготовки майбутніх магістрів регламентуються освітньо-науковою програмою “Менеджмент організації та основи проектної діяльності у сфері громадського здоров’я” другого (магістерського) рівня підготовки, відображаються в навчальному плані і графіку освітнього процесу. Виробничу практику проводять згідно із навчальним планом та графіком освітнього процесу. **Зміст практичної підготовки визначається відповідною програмою практичної підготовки**, розробленою кафедрами, погодженою директором навчально-наукового Інституту громадського здоров’я, біології, контролю та профілактики хвороб Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова і затвердженою проректором з науково-педагогічної та навчальної роботи закладу вищої освіти Вінницького національного медичного університету ім. М.І. Пирогова.

Виробнича практика забезпечує поглиблення знань, одержаних в університеті, набуття практичних навичок з організації, проведення практико-орієнтованого навчання на робочому місці та якісного написання звіту проходження практики. Практикант під час проходження виробничої практики вивчає особливості діяльності в установі, закладі проходження практики, нормативні документи, які стосуються теми практичної роботи, визначає та узагальнює відповідні матеріали, вносить дані до щоденника практики.

Конкретний перелік питань програми виробничої практики формується

залежно від переліку тем та питань, які необхідно розглянути згідно з планом практики, затвердженим керівником практики. Виробнича практика передбачає вивчення, збирання, обговорення і систематизацію матеріалів для написання звіту про проходження практики та заповнення щоденника практики.

ОФОРМЛЕННЯ ЗВІТУ ТА ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Після закінчення проходження виробничої практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми практики. Підведення підсумків практики здійснюється в останній день практики, який вважається днем складання підсумкового контролю і приймається комісією на робочому місці за наявності всіх звітних документів, передбачених програмою з практики.

Формою звітності практики є **щоденник виробничої практики і звіт про проходження виробничої практики, підписані та оцінені безпосередньо керівником від бази практики.**

Щоденник з виробничої практики (додаток 1) має: титульний аркуш; відомість обліку робіт, записи про які робляться в щоденнику окремо за кожен день і містять зміст роботи за даний період; оцінку роботи студента з висновками керівника від бази практики та викладача про повноту виконання програми виробничої практики, підписаний керівниками від бази та від закладу вищої освіти.

Звіт про проходження виробничої практики подається після її закінчення. Структура письмового звіту вміщує: титульний аркуш з підписом керівника від бази практики і підписом керівника практики від закладу вищої освіти (додаток 2); описову частину звіту; додатки (у разі необхідності). Звіт виконання виробничої практики (додаток 2) включає у свою структуру і викладення проведеної роботи за програмою практики.

Студенти, які не виконали програму виробничої практики без поважних причин, отримали незадовільну оцінку за практику і не ліквідували академічну заборгованість до початку наступного семестру, відраховуються з закладу вищої освіти.

Якщо програма виробничої практики не виконана студентом в повному обсязі з поважної причини, то йому надається можливість відпрацювати пропущені години практичної підготовки за окремим графіком.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Під час здійснення оцінки результатів виробничої практики

ураховуються: повнота виконання практикантом завдань (виконано повністю, виконано частково, не виконано); перебування на базі практики кожного робочого дня (щодня/ не щодня / відлучався без дозволу керівника практики).

Протягом часу проходження виробничої практики вся діяльність здобувача вищої освіти підлягає поточному контролю (здійснюється кураторами виробничої практики від кафедри та від бази практики).

Оцінка за кожне практичне заняття з дисципліни є комплексною, включаючи у свою структуру як контроль теоретичної, так і контроль практичної підготовки студента, і виставляється викладачем за традиційною чотирибальною шкалою. На останньому практичному занятті проводиться перерахунок балів відповідно до регламенту оцінювання, що зазначений в робочій програмі та силабусі навчальної дисципліни.

Оцінювання проходження виробничої практики відбувається за 200-бальною шкалою.

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності:

- **Оцінку “Відмінно”** одержує студент за наступних умов: Повне виконання програми виробничої практики: дотримання режиму практики, позитивний відгук керівника практики. Ведення документації: регулярне ведення звітності, своєчасне і якісне оформлення звітних документів. Оцінка професійних якостей: висока загальна культура, прояв професійного такту, комунікабельності, доброзичливості, організаторських здібностей.

- **Оцінку “Добре”** одержує студент за таких умов: Виконання програми виробничої практики: незначні зауваження щодо відвідування практики, позитивний відгук керівника практики. Ведення документації: регулярне ведення звітності, неістотні зауваження щодо змісту і оформлення звітності, своєчасне оформлення звіту. Оцінка професійних якостей: прояв високої загальної культури, професійного такту, комунікабельності, організаторських здібностей.

- **Оцінку “Задовільно”** одержує студент за наступних умов: Виконання програми практики: нерегулярне дотримання графіку відвідування виробничої практики, істотні зауваження у відгуку керівника практики. Ведення документації: нерегулярне ведення звітності. Переважна більшість питань програми у звіті висвітлена, однак мають місце неточність, помилки в оформленні. Оцінка професійних якостей: характеристика здобувача освіти в цілому позитивна.

- **Оцінку “Незадовільно”** одержує студент за таких умов: Виконання програми виробничої практики: незадовільне відвідування практики, відгук керівника практики зі значними зауваженнями. Ведення документації:

нерегулярне ведення звітності або її відсутність, неякісне і несвоєчасне оформлення звіту. Звітна документація потребує доопрацювання. Оцінка професійних якостей: низька загальна культура, неуважне ставлення до колег і оточення.

Кінцевий контроль здійснюється по завершенню виробничої практики на останньому практичному занятті.

При собі здобувач освіти повинен мати щоденник. Щоденник є основним звітним документом здобувача на період практики, включаючи її захист. Здобувач зобов'язаний заносити до щоденника повний обсяг виконаної роботи. Без наявності заповненого щоденника, оформленого належним чином, практика не зараховується.

Формою кінцевого контролю успішності навчання освітньої компоненти є диференційний залік.

Диференційований залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння ЗО навчального теоретичного та практичного матеріалу з певної дисципліни та проводиться на останньому занятті.

Підсумковий контроль складає загальну суму балів за диференційований залік та середню оцінку за практичні заняття та ІР. Результати складання підсумкового контролю з дисципліни оцінюють за шкалою ЄКТС та за традиційною чотирибальною шкалою. До результатів оцінки додають бали за індивідуальну роботу здобувача освіти (за наявності балів). Загальна сума балів за вивчення дисципліни не може перевищувати 200 балів.

Результат кінцевого контролю фіксується у заліково-екзаменаційній відомості та індивідуальному плані здобувача вищої освіти.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ЛІТЕРАТУРИ

1. Про вищу освіту: закон України від 01.06.2014 р. № 1556-VII. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>

2. Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України [Електронний ресурс]: наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. №98 – Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>

3. Рекомендації про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Солоденко А.К., Панасевич Д.Б. // Ухвалено рішенням Вченої ради Державної наукової установи Інститут інноваційних технологій і змісту освіти (ДНУ ПТЗО) від 24.04. 2013 р. (протокол № 5). Київ. 2013. 29 с.

4. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів освіти України: наказ Міністерства освіти і науки України від 8

квітня 1993 р.№ 93 //Збірник законодавчих та нормативних актів про освіту. 1994. Вип.1. С.139-153.

5. Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Вінницького національного медичного університету ім. М.І, Пирогова. – Режим доступу [chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcgclefindmkaj/https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/polog_prov_prakt_zdobuv.pdf](https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/polog_prov_prakt_zdobuv.pdf)

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ім. М.І. ПИРОГОВА**

**Навчально-науковий Інститут громадського здоров'я,
біології, контролю та профілактики хвороб**

**ЩОДЕННИК
виробничої практики студента**

_____ (прізвище, ім'я, по-батькові)

Інститут (відділення) _____

Кафедра (циклова комісія) _____

Освітньо-кваліфікаційний рівень _____

Напрямок підготовки _____

Спеціальність _____

(назва)

_____ курс, група _____

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ім. М.І. ПИРОГОВА**

**Навчально-науковий Інститут громадського здоров'я,
біології, контролю та профілактики хвороб**

З В І Т

**про проходження виробничої практики
студента ___ курсу групи _____
спеціальності “Менеджмент організації та основи проєктної
діяльності у сфері громадського здоров'я”**

_____ (прізвище, ім'я, по батькові)

Місце проходження практики _____

Термін практики з _____ до _____

Дата складення звіту “_____” _____ 20__ року

О ц і н к а :

за національною шкалою	_____ (словами)
кількість балів	_____ (цифрами та словами)
за шкалою ECTS	

Керівник від кафедри

(посада, науковий ступінь,
вчене звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Керівник від бази практики

(посада, науковий ступінь,
вчене звання)

(підпис)

(ініціали, прізвище)

“_____” _____ 202__